

mandátumáról, ugyanekkor pedig a miniszterelnök kijelentette, hogy az eltávozott miniszter helyett is apja és gondviselője kíván lenni Szeged városának, annak minden polgárának. Ugy mondotta ezt a miniszterelnök a maga tárgyilagos, de meggyőző, nem hangulateltérésre, hanem az értelem felnyitására felépített szónoki stílusában, hogy mindenki megnyugodott Szeged jövőjét és boldogulását illetően és boldog meglepéssel ünnepelte azt a csöndes, határozott megnyilatkozásaiban is imponáló megjelenésű, hitet, erőt, meggyőződést sugárzó férfiút, mint aki biztosítéka és veszhetetlen záloga a magyar jelennek és jövőnek.

És legutóljára, alig egy héttel ezelőtt, amikor Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepén váratlanul, sok országos gondja között, ígéréhez híven, megjelent a szegedi tanyák között, látni a nép baját, amelybe az árvíz döntötte. Segíteni rajta és talán egy kicsit segíteni magán is, hitet és erőt meríteni a földből és népből ahhoz a hatalmas küzdelemhez, amelyet ezért a népert és földért folytatott... Ki gondolt akkor arra, hogy ez a hősi küzdelemre rendelt férfiú nem tudja befejezni a magyarságért vállalt harcot, úgy, ahogy akarta, s ahogy hittük, hogy be fogja fejezni. Ki gondolt akkor arra, hogy ez lesz az utolsó szegedi útja gróf Teleki Pálnak. Senki, bizonyára senki, hiszen ugyanúgy duzzadt a munkakedvtől akkor is, mint bármikor és mosolyogva ígérte meg a kíséretében lévő szegedieknek, hogy legközelebb, ha ideje engedi, ismét ellátogat Szegedre.

A halálhír a tanyák között

A miniszterelnök halálhíre futótűzként terjedt el a szegedi tanyavilágban is és villámcsapásként hatott. A szegedi magyar mezőn, ahol a föld népe nagyrészt még a vadvíz ellen folytat hősi küzdelmet, vagy az alig eltakarodott áradástól nedves földet próbálja feltörni, megállt a munka ezen a drámai délelőttön. A dologra lendült kezek csüggedten hanyatloztak le egy percre, amikor elterjedt a homokos pusztaságban a tragikus halálhír. Gróf Teleki Pál miniszterelnök példátlanul népszerű volt a szegedi tanyavilágban. Ha Szegedre jött, lehetőleg sosem mulasztotta el, hogy felkeresse a tanyák népét, vagy sok esetben, mint például legutóbb is, egyenesen az ő látogatásukra érkezett. Nem volt még miniszterelnök, aki ilyen közvetlen közletről igyekezett volna megismerni a nép gondját-baját, örömet-bánatát, mint gróf Teleki Pál, aki leült a körhelyiségben, az ivóban a nép gyermekei közé és mindegy volt neki, hogy gazda, vagy napszámos, zsellér ül mellette, elbeszélgetett vele és igyekezett kitudni tőle, mi a magyar föld népének szíve-vágya, kívánsága. A szegedi tanyák népe őszinte barátját és segítőjét veszítette el Teleki Pálban s most, hogy tragikus hirtelenséggel elhalálozott, fájdalom megrendüléssel gondol rá Szegeden minden tanyai magyar.

Teleki Pál mandátuma

A miniszterelnök halálával tragikus körülmények között gazdát cserél Szeged első képviselői madátuma. Varga miniszter lemondása alkalmával a választási listán soron következő jelölt Peták Nándor örökölte a MÉP második szegedi mandátumát, most gróf Teleki Pál mandátuma a lista negyedik helyén szereplő dr. Rosta Lajos postatitkárra száll. Rosta Lajos annakidején mint a hivatásrendi alapon szervezkedett munkás és értelmiségi ifjúság képviselője kapott helyet a MÉP listáján.

Gróf Teleki Pál élete

Magyarország tragikus körülmények között meghalt miniszterelnöke 1879 november 1-én született Budapesten.

62. évében érte utol a halál.

Budapesten végezte iskolai tanulmányait, amelyek során legnagyobb kedvvel a földrajzi tudományokkal foglalkozott. Harminc éves korában egy térképészeti munkája a nemzetközi földrajztudomány legismertebb és legkiválóbb képviselői közé emelte, a Francia Földrajzi Társaság a Jomard-díjjal tüntette ki. 1920-ban az egyetemen a földrajztudomány tanára lett, tanszékét egészen második miniszterelnökségéig megtartotta. A politikai életbe 1905-ben kapcsolódott be, amikor a fiatal tudóst a nagysomkúti kerület országgyűlési képviselővé választotta. 1916-ban átvette a Hadigondozó Intézet vezetését.

1918 őszén megkezdte a tudományos küzdelmet Magyarország igazáért.

Mint a béketárgyalásokat előkészítő iroda tudományos osztályának vezetője könyvtárra való dokumentációs anyagot gyűjtött össze a béketárgyalásokra.

Ebbe az anyagba a békekonzferencia vezetői bele sem néztek.

Az ország újjáépítésének útjára Szegeden lépett s az innen elindult munka

husz év múlva igazságot szolgáltatott gróf Teleki Pálnak:

az összegyűjtött anyag a párisi környéki szerződések összeomlásának idején, a két bécsi döntés alkalmával nagy sullyal esett latba.

1920-ban a kormányzó miniszterelnökké nevezte ki. Lemondása után Amerikába utazott. Ebben az időben teljesen visszavonult a politikától s a tudományos kutatásnak, valamint a cserkészlet megszervezésének szentelte idejét. 1938 májusában az Imrédy-kormányban elvállalta a közoktatásiügyi tárcát.

1938 őszén

a Cseh-Szlovákiával megindult tárgyalások során Kánya Kálmán külügyminiszter mellett ő volt Magyarország második fidelegátusa. Az első bécsi döntés után a magyar érdemrend nagykeresztjét adományozta Teleki Pálnak a kormányzó. 1939-ben, Imrédy lemondása után másodszor került a miniszterelnöki székbe. A következő évben visszatért az anyaországba.

Erdély északi része.

gróf Csáky István külügyminiszterrel együtt utazott a második bécsi döntésre megfigyelői minőségben. Az elmúlt év novemberében ismét Bécsben járt, amikor Magyarország csatlakozott a háromhatalmi egyezményhez.

Mit veszített a szegedi egyetem a jogi kar szüneteltetésével

Kétszerannyi joghallgató — 1500 — iratkozott be a kolozsvári egyetemre, mint korábban Szegedre — Buza kolozsvári dékán: „A szegedi jogi kar szüneteltetését csak időlegesnek tartom”

Kolozsvár, április. (A Délmagyarország munkatársától) A kolozsvári Ferenc József tudományegyetem jogi kara az elmúlt napokban kezdte meg a második félévet. Az egyetem Farkasutcai homlokzatára még nem kerültek föl az aranyozott betűk, de az épület belsejében, a folyosókon, a tantermekben — ha még a kezdet nehézségeivel is küzdenek — zavartalanul folyik az egyetemi élet. A Ferenc József-tudományegyetem huszévi szegedi munka után otthonába tért vissza, boldog hazatérése Szeged számára a jogi kar elvesztését jelentette.

15 katedra — 1500 jogász

A kolozsvári egyetem jogi fakultásáról, a megcsonkított szegedi egyetemről és a Ferenc József Egyetem Barátai Egyesületének a kérdéséről beszélgettünk Kolozsvárott dr. Búza László professzorral, a jogi kar dékánjával.

— A jogi fakultás azonnal a hazatérés után megkezdhetette a tanítást — mondotta dr. Búza László. — A kar 15 katedrával működik. A fakultás létszáma jóval meghaladja a szegedi jogászok létszámát, mert míg az első félévre 1250 hallgató, addig a most kezdődött második félévre 1500 hallgató iratkozott be. Ez a létszám a kétszerese a szegedi joghallgatók volt számának.

Vitaülések a kolozsvári táblán.

A 22 évi román impérium alatt a jogszolgáltatás Erdélyben nagy nehézségekkel küzdött. Az anyaországhoz való visszatérés után a kolozsvári igazságügyi fórumok régi tisztviselői csaknem teljes létszámban megmaradtak hivatalukban — tekintve azonban, hogy a román jogszolgáltatás sok vonatkozásban eltért a magyar jogszolgáltatástól, ezért az egyetem jogi kara professzoraira hárult az a feladat, hogy a nehézséggel küzdő bírának a segítségére siessenek.

— A kolozsvári tábla elnöke — mondotta dr. Búza László dékán, hazatérésünk után azzal a kéréssel fordult az egyetemhez, hogy a jogikari professzorok a Kolozsváron működő bírakkal vitaülésekre jöjjenek össze. Eddig a tábla disztermében két vitaülést tartottunk, mind a két ülésen a jogegyesítés kérdését vitattuk meg és a főcélunk az volt, hogy vitaülésünk középpontjába

jogéletünk régi elemeit helyezzük. Így akartuk azután elérni, hogy az anyaországi jogéletünket egyesítsük Erdély külön jogéletével.

— Külön előadásokat tartunk a közeljövőben a bírák részére a magyar jog elmúlt 22 évi fejlődéséről. Előadásokat fogunk tartani ugyancsak a tábla épületében a régi székely jogról is.

— Kétségtelen — mondotta ezután Búza dékán, hogy Szegednek és a Horthy Miklós-tudományegyetemnek nagy veszteséget jelent a jogi kar szüneteltetése. A szegedi egyetem jogi karának szüneteltetését én is csak időlegesnek tartom és valószínű, mihielyt elsőrendű jogikari garnitúra rendelkezésre áll, felállítják vagy visszaállítják Szegeden a jogi kart.

A Ferenc József-Tudományegyetem Barátai Egyesülete

A Ferenc József-tudományegyetem elköltözésével a szegedi egyetemre a jogi kar elvesztésével mellett egyik-másik fontos kérdés megoldása is hárult. Felmerült az a kérdés — mint ismeretes a Délmagyarországból —, hogy mi történjék az Egyetem Barátai Egyesületével, amely közel huszéken keresztil nagy kulturális hivatást töltött be Szegeden. A Horthy Miklós Tudományegyetem Barátai Egyesületének megalakulása után rendezték a Szegeden szerzett egyesületi vagyion kérdését. A kérdés megoldásáról Búza professzor ezeket mondotta:

— Az Egyetem Barátai Egyesülete Kolozsvárra még nem kezdte meg a működését, az egyesületnek azonban nem kell megalakulnia. Az egyesület készpénz és egyéb vagyionát tekintve, hogy az egyetem és az egyesület 20 éven keresztül Szegeden működött, testvériesen megosszuk a Horthy Miklós Egyetem Barátai Egyesületével.

— Annak ellenére — folytatta Búza professzor —, hogy Szegedről elköltöztünk, a szegediek közül számosan megmaradtak tagoknak. A közeli napokra közgyűlést hívok egybe, amelyen dönteni fogunk az egyesület működésének az irányáról.

Kolozsvárott élénk érdeklődéssel tekintenek az Egyetem Barátai Egyesületének működése elé. Bár a szabadegyetemi előadásorozatok már ott is javában folynak, valószínű, hogy az Egyetem Barátai Egyesülete a jövőben csak reprezentatív működést fejt ki, mert Kolozsvárott az Erdélyi Múzeum Egyesület töltötte be a multban azt a hivatást, amelyért Szegeden az Egyetem Barátai Egyesület alakult.

Kardos Imre

vasárnapi jazz matiné a Délmagyarország jegyirodájában